

STRATEGI FÖR HÅLLBAR URBAN UTVECKLING I JAKOBSBERG

Järfälla kommun

Medfinansieras av
Europeiska unionen

JÄRFÄLLA

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	4
3. Metod och genomförande	5
3.1. Invånare och civilsamhälle	6
3.2. Fastighetsägare och företagare	7
3.3. Kommunala förvaltningar och region	7
3.4. Kommunikation och förankring av strategin	7
4. Koppling styrdokument och mål	8
4.1. Global nivå	8
4.2. EU-nivå och nationell nivå	8
4.3. Regional nivå	10
4.4. Lokal nivå	10
4.4.1. Översiktsplan och fördjupat program för Jakobsbergs centrum	10
4.4.2. Centrumutveckling	12
4.4.3. Platssamverkan	12
4.4.4. Strategi för omvandling av utsatta områden	12
4.4.5. Kopplingar till andra kommunala styrdokument	12
5. Kommundelen Jakobsberg	14
5.1. Om Jakobsberg	14
5.2. Nulägesanalys	16
5.2.1. Grön stad	16
5.2.2. Produktiv stad	17
5.2.3. Jämlik stad	19
6. Hållbara Jakobsberg...	20
6.1. Gröna Jakobsberg	20
6.1.1. Föreslagna åtgärder för Gröna Jakobsberg	21
6.2. Produktiva Jakobsberg	26
6.2.1. Föreslagna åtgärder för Produktiva Jakobsberg	26
6.3. Jämlika Jakobsberg	28
6.3.1. Föreslagna åtgärder för Jämlika Jakobsberg	28
7. Implementering och uppföljning	31
7.1. Implementering och finansiering	31
7.2. Uppföljning	31

1. Sammanfattning

Strategi för hållbar urban utveckling i Jakobsberg syftar till att Jakobsberg utvecklas till en mer hållbar kommun del ur både ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Strategin bygger på tre teman som utgår från de tre hållbarhetsprinciperna; grönt, produktivt och jämlikt. I strategin presenteras en nulägesanalys av Jakobsberg där utmaningar och behov beskrivs inom respektive tema. Detta följs av en gemensam målbild för strategin samt inriktningar för gröna Jakobsberg, produktiva Jakobsberg och jämlika Jakobsberg. Inom varje tema presenteras även ett antal förslag på åtgärder att genomföra för att möta utmaningarna och bidra till att göra förflyttningar mot målbilden.

I framtagandet av strategin har fokus legat på att inkludera kommunens olika förvaltningar, invånare, civilsamhället, företagare och fastighetsägare. Detta för att ta vara på erfarenheter från flera olika perspektiv vilket har varit av stor vikt i formulering av nulägesanalys, målbild och förslag på åtgärder. För att implementera strategin krävs ett deltagande av samtliga berörda aktörer och utvecklingen av strategin har lagt en grund för det kommande gemensamma arbetet. En förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp kommer att följa upp arbetet med strategin och enheten för hållbar utveckling på kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att samordna arbetet.

2. Inledning

Syftet med dokumentet är att bidra med en sammanhållen och välförankrad strategi som tydliggör målbilder, inriktningar och förslag på åtgärder för utvecklingen mot ett hållbart urbant Jakobsberg. I dagsläget pågår ett flertal utvecklingsarbeten i Jakobsberg med olika syften, exempelvis via platssamverkan Jakobsberg och Centrumutvecklingsgruppen. Den sistnämnda har tagit fram en vision och fyra platsstrategier för Jakobsbergs centrala delar som är antagna av kommunstyrelsen. Dessa har varit utgångspunkter även i denna strategi för att säkerställa en samsyn bland kommunens olika styrdokument. Utöver detta tas ett fördjupat program för Jakobsbergs centrum fram, liksom en ny översiktsplan samt en strategi för omvandling av kommunens utsatta områden. Ett förändringsarbete pågår därmed på flera håll inom kommunen för att stärka den hållbara urbana utvecklingen och flera aktörer är inblandade. Den gemensamma utmaningen är att det saknas en sammanhållen strategi med gemensamma mål och en tydlig och uthållig förändringsprocess som inkluderar alla parter och som har potential att bidra med innovativa lösningar. Strategin tar ett helhetsgrepp om utvecklingen baserat på ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet, för att tydliggöra riktningen för utvecklingen i kommundelen Jakobsberg.

Den geografiska avgränsningen för strategin är hela kommundelen Jakobsberg. Det innebär att ett större geografiskt område täcks in jämfört med ovan nämnda utvecklingsprocesser som ofta inkluderar de mest centrala delarna av

Jakobsberg eller mindre bostadsområden. Därigenom kan Strategi för hållbar urban utveckling i Jakobsberg skapa en helhetsbild där samtliga utvecklingsprocesser inkluderas. Denna geografiska avgränsning möjliggör också för strategin att peka på samband inom kommundelen. Det bedöms som essentiellt för att kunna göra förflyttningar både ur ett miljömässigt och socialt hållbarhetsperspektiv.

Kommundelen Jakobsberg har bland annat utmaningar med en låg andel grönytor och socioekonomisk segregation mellan bostadsområdena. Ett av områdena är med på polisens lista över utsatta områden och i delar av Jakobsberg är otryggheten högre än i andra delar av kommunen enligt Polisregion Stockholms trygghetsundersökning år 2021. Jakobsbergs centrum har också haft en nedåtgående trend för handeln vilket kan bero på konkurrens från e-handel och närliggande köpcentrum samt låg köpkraft. Syftet med strategin för hållbar urban utveckling i Jakobsberg är att genom olika åtgärder möta dessa utmaningar och bidra till att Jakobsberg blir mer grönt, produktivt och jämlikt.

Målbilden för strategin och förslagen på åtgärder är förankrade internt och med flera av de berörda externa parterna för att säkerställa goda förutsättningar i kommande implementeringsprocesser och utvecklingsarbeten i Jakobsberg.

3. Metod och genomförande

I arbetet med strategin har en arbetsgrupp bestående av hållbarhetsamordnare, hållbarhetsstrateg, exploateringsstrateg, planarkitekter, samhällsplanerare, trygghetsamordnare, stadsträdgårdsmästare och miljöstrateg arbetat med framtagandet av strategin. Arbetsgruppen har träffats kontinuerligt för att tillsammans göra prioriteringar och vägval för strategin. I styrgruppen har planchef, exploateringschef, hållbarhetschef, säkerhetschef samt chef för avdelningen park och gata ingått. Arbetet med strategin har förankrats med styrgruppen under processens gång och de har fattat beslut om vägval och prioriteringar. Kommunens samhällsbyggnadsdirektör har varit projektägare.

I framtagandet av strategin har en utredning kring hur den biologiska mångfalden kan öka i Jakobsbergs centrala delar tagits fram av Landskapslaget och Bee Urban på uppdrag av kommunen. Utredningen resulterade i rapporten Blommor och bon - Bioinstallationer för biologisk mångfald. Förslag på åtgärder från rapporten har implementerats i strategin, se avsnitt 6.

I framtagandet av strategin har civilsamhälle, invånare, fastighetsägare, företagare, Region Stockholm och representanter från alla kommunala förvaltningar bjudits in till möten. Under mötena diskuterades behov och utmaningar inom kommundelen Jakobsberg utifrån respektive perspektiv, samt vad för åtgärder som behövs för att möta dessa.

Nedan beskrivs de dialoger, samtal och enkäter som genomförts uppdelat på de olika grupper som deltagit och avslutas med en beskrivning av hur arbetet har förankrats längs vägen. Resultaten från dialogerna och samtalen har använts som underlag till nulägesanalyserna samt för att formulera målbilderna och förslag på åtgärder i strategin. I avsnitt 5 beskrivs en nulägesanalys och där framgår även de övergripande resultaten från dialogerna, samtalen och enkäterna.

3.1. Invånare och civilsamhälle

Dialog med invånare i Jakobsberg har genomförts av konsultföretaget Sweco, under perioden mars - april 2023. Sweco har genomfört dialoger och fokusgrupper med ett flertal olika målgrupper och på flera platser i Jakobsberg. De metoder som använts för att prata med och hämta in tankar och synpunkter från medborgare är drop-in-dialoger, uppsökande dialoger och en digital enkät. Drop-in-dialoger och uppsökande dialoger genomfördes vid fyra olika tillfällen, bland annat på kultur- och aktivitetshuset Huset på Höjden, under eventet Earth Hour, på olika platser i Jakobsbergs centrum så som gallerian, lekplatser, bussterminalen, pendeltågstunneln, Jakobsbergs Folkhögskola med flera. Den digitala enkäten publicerades på kommunens hemsida den 27 mars och stängde

12 april. Kommunens mammaambassadörer bidrog i framtagandet av enkäten genom att anpassa frågorna till lättläst svenska för att nå ut till flera grupper av kommuninvånare. Kommunens ungdomsambassadörer bidrog till att sprida enkäten till framförallt ungdomar men även andra kommuninvånare. Båda grupper av ambassadörer deltog vid två dialogtillfällen för att bidra med sina perspektiv på utvecklingen av Jakobsberg. Totalt har Sweco pratat med 158 respondenter, 98 kvinnor och 60 män. Ungefär 600 personer besvarade enkäten, fler personer svarade på de första frågorna och något färre på de sista frågorna.

För att möta civilsamhället bjöd kommunen in till en workshop på kvällstid. Under workshopen delades deltagarna in i tre grupper som fick turas om att diskutera tre teman: miljö och klimat, centrum och jämlika förutsättning-

ar. Projektledarna höll i workshopen och Sweco ansvarade för anteckningar, sammanställning och analys av materialet. Totalt deltog 25 personer på workshopen från 15 olika föreningar.

Resultaten och analyserna från dialogerna och enkäten återfinns i rapporten Dialoger om utvecklingen av Jakobsberg. Rapporten har bidragit till nulägesanalyserna, formuleringarna av målbilder och förslagen på åtgärder i strategin.

3.2. Fastighetsägare och företagare

Fastighetsägare i och omkring centrum bjöds in till en workshop där deltagarna fick ta del av kommunens intentioner att stärka utvecklingen av Jakobsberg som en jämlik, produktiv och grön stad. Utifrån dessa perspektiv fick fastighetsägarna komma med idéer och förslag på åtgärder för Jakobsbergs utveckling. En del av dialogen bestod i att svara på en enkät om upplevelsen av Jakobsberg men också om den egna fastighetens funktion och sammanhang. De fastighetsägare som inte kunde närvara på workshopen intervjuades vid ett enskilt möte. Representanter från fem olika fastighetsägare deltog på workshopen som ägde rum den 27 mars 2023. Ytterligare tre fastighetsägare har deltagit på separata möten med kommunen.

För att få in synpunkter från företagare i Jakobsberg har svar analyserats från en enkät som kommunens näringslivsavdelning har haft ute på kommunens hemsida under april 2023. Enkäten riktade sig till företagare i hela kommunen men en sortering gjordes på företagare i Jakobsberg. Enkäten syftade bland annat till att ta reda på vilket stöd och service som företagare ser behov av från kommunen samt vad som kan bidra till ett attraktivt företagsklimat.

3.3. Kommunala förvaltningar och region

För att inkludera perspektiv från kommunens alla förvaltningar anordnades möten med representanter från samtliga förvaltningar. Mötena inleddes med att tjänstepersonerna fick beskriva vilka behov och utmaningar som finns inom deras område, kopplat till Jakobsberg. Därefter diskuterades förslag på åtgärder som behövs för att möta utmaningarna. Även Region Stockholm genom trafikförvaltningen och Locum bjöds in till samtal där samma frågor diskuterades.

3.4. Kommunikation och förankring av strategin

Framtagandet av strategin och resultaten av dialogerna och samtalen har förankrats och kommunicerats på flera sätt. Arbetet presenterades dels för politikerna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Två möten genomfördes med syfte att presentera den framtagna målbilden baserat på insamlat underlag och ge deltagarna möjlighet att komma med feedback. Till det första mötet bjöds alla interna och externa parter in på dagtid. Det andra mötet hölls på kvällstid för deltagare från civilsamhället som deltog på workshopen. Arbetet med strategin presenterades även på styrgruppen för Samverkan barn och unga (SAMBU). För att säkerställa en förankring bland samtliga förvaltningar presenterades även strategin för kommunledningsgruppen. Slutligen presenterades strategin för det politiska styret. De förslag på åtgärder som beskrivs i avsnitt 6 är förankrade på ledningsnivå och för det politiska styret för att säkerställa att de ligger i linje med önskade prioriteringar för kommunens verksamheter.

4. Koppling styrdokument och mål

Strategin har bäring på ett flertal mål och styrdokument på både lokal, regional, nationell och global nivå vilka beskrivs nedan.

4.1. Global nivå

Agenda 2030 med dess 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor, att främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen. Strategin för hållbar urban utveckling i Jakobsberg spänner över flera globala mål, med starka kopplingar till bland annat mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 10 Minskad ojämlikhet, mål 3 God hälsa och välbefinnande, mål 13 Bekämpa klimatförändringarna samt mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. En heltäckande analys över hur strategins föreslagna åtgärder bidrar till de globala målen återfinns i Figur 1

4.2. EU-nivå och nationell nivå

Strategin tas fram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden som i Sverige samordnas via det Nationella regionalfondsprogrammet. Regionalfonden arbetar mot tre politiska mål: Ett smartare Europa, Ett grönare Europa och Ett mer sammanlänkat Europa.

Ett av Regionalfondens fokusområden är hållbar urban utveckling och därför har regionala och lokala aktörer getts möjlighet att ta fram

strategier för hållbar urban utveckling. Den här strategin för Jakobsberg ligger inom ramen för detta fokusområde hos Regionalfonden.

Strategier för hållbar urban utveckling ska fokusera på att stärka innovations- och utvecklingskapaciteten, öka takten i omställningen genom implementering och uppskalning av hållbara lösningar samt hållbar mobilitet. Strategierna ska även bidra till mer jämlika, gröna och produktiva städer och ha en tydlig koppling till målen:

Mål för Ett smartare Europa:

- 1.1 Stärk forskning och innovation
- 1.2 Säkra nyttan av digitalisering
- 1.3 Stärka små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft

Mål för Ett grönare Europa:

- 2.1 Främja energieffektivitet
- 2.4 Anpassa till klimatförändringarna
- 2.6 Främja cirkulär ekonomi
- 2.8 Främja hållbar mobilitet i städerna

En nationell plattform för erfarenhetsutbyte och samverkan har etablerats i syfte att arbeta med Regionalfondens fokus på hållbar urban utveckling. Plattformen har koppling till Rådet för Hållbara städer och består av tolv nationella myndigheter och leds av Boverket. De andra myndigheterna är Tillväxtverket, Folkhälsomyndigheten, Trafikverket, länsstyrelserna, Myndigheten för delaktighet, Energimyndigheten, ArkDes, Riksantikvarieämbetet, Vinnova, Naturvårdsverket och Formas.

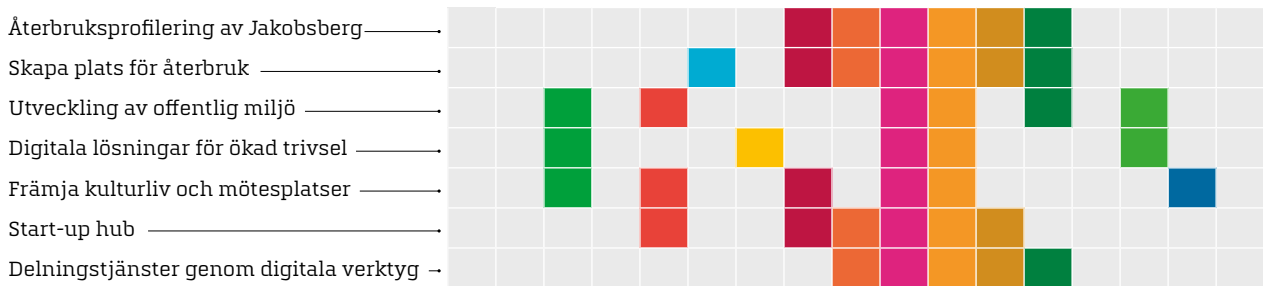
Grön stad

Åtgärder

Produktiv stad

Åtgärder

Jämlik stad

Åtgärder

Figur 1. Åtgärdernas koppling till Agenda 2030 och de Globala målen

4.3. Regional nivå

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2050) visar den långsiktiga, gemensamma utvecklingen för Stockholmsregionens olika delar. Barkarby-Jakobsberg är utpekad som en av åtta regionala stads kärnor, vilket innebär att området ska utvecklas till en attraktiv, klimat- och resurseffektiv stads kärna som drar till sig näringsliv, boende och besökande. Strategin för hållbar urban utveckling i Jakobsberg utgör ett viktigt underlag för att bidra till målsättningarna i RUF 2050. I RUF 2050 nämns även tio gröna kilar som bygger upp Stockholms regionala grönstruktur. Två av kilarna berör Järfälla, Järvakilen och Görvälnkilen, vilka båda går genom kommundelen Jakobsberg. Inom kommunen finns även prioriterade ekologiska landskapssamband som länkar samman Järvafältet och Görvälnområdet. Sambanden är sårbara eftersom de länkas samman av smala remsor av kommunal natur, och om delar av sambanden försvinner riskerar kontakten mellan de större naturområdena att gå förlorad. Sammantaget spelar dessa grönområden en viktig roll för att ekologiska landskapssamband kan bevaras och den biologiska mångfalden säkras.

4.4. Lokal nivå

I kommunen pågår flera utvecklingsarbeten och processer som rör Jakobsberg. Platssamverkan Jakobsberg, Centrumutvecklingsgruppen, framtagande av Fördjupat program för Jakobsbergs centrum, ny översiktsplan och en strategi för att omvandla kommunens utsatta områden är de som främst har beröringspunkter med denna strategi. Nedan följer en beskrivning av respektive utvecklingsarbete och sedan följer en övergripande bild av de kommunala styrdokument som är relevanta för framtagandet av strategin. Se figur 2 sida 13.

4.4.1. Översiktsplan och fördjupat program för Jakobsbergs centrum

Översiktsplanen är kommunens samlade strategi för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen skapar förutsättning för att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för hållbar utveckling för de som lever och verkar i kommunen. Den övergripande principen är att Järfälla ska växa med kvalitet och säkerställa att förutsättningarna för att växa är långsiktigt hållbara. Kommunen håller för närvarande på att ta fram en ny översiktsplan som tar stor hänsyn till Agenda 2030 och därmed ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Fyra målbilder har tagits fram för den nya översiktsplanen och denna strategi är utvecklad för att ligga i linje med dessa:

Ett klimatpositivt och innovativt samhälle. Rustat för framtiden med stärkta natur- och vattenmiljöer.
En attraktiv stads kärna och kommundelar med tydlig identitet.
Inkluderande och levande boendemiljöer.

På uppdrag av kommunstyrelsen ska ett fördjupat program upprättas för Jakobsbergs centrum med syfte att hitta en helhetslösning i enlighet med övergripande målsättningar fastställda i Översiktsplan och "Utvecklingsprogram för Jakobsbergs centrala delar". Programmet togs fram 2016 som underlag för fortsatt detaljplanering av Jakobsbergs centrala delar. Stort fokus ska läggas på kvalitet för att stärka Jakobsbergs attraktivitet och trygghet. Programarbetet är detaljplaneförberedande och kan i senare skede indelas i flera etapper. För Jakobsberg centrum finns ett behov av att sammanhållet utreda förutsättningar och möjligheter samt hitta en helhetslösning som bidrar till långsiktig och hållbar stadsutveckling.

Målsättningar inom det fördjupade programmet är:

- Skapa trygga och attraktiva stråk och allmänna platser samt integrera närliggande områden och idrottsfältet.
- Stärka Jakobsberg som administrativt centrum.
- Stödja hållbar utveckling och skapa förutsättningar för handel och service.
- Skapa förutsättningar för klimatneutral och klimatanpassad utveckling.
-

- Tillskapa byggrätter för bostäder och verksamheter som bidrar till ovanstående målsättningar.
- Stärka förutsättningar och mötesplatser för kultur och föreningslivet.

Strategin för hållbar urban utveckling ligger till grund för det fortsatta arbetet med det fördjupade programmet för Jakobsbergs centrum.

4.4.2. Centrumutveckling

I Centrumutvecklingsgruppen deltar kommunala förvaltningar och Järfällahus. Målet är att de lokala centrumen ska utvecklas för att bidra till integration och näringslivsutveckling liksom ökad attraktivitet. Centrumutvecklingsgruppen har tagit fram en vision och fyra platsstrategier för Jakobsbergs centrala delar vilka är antagna av kommunstyrelsen. Visionen för Jakobsbergs centrala delar är:

”Jakobsbergs centrala delar år 2030 en grönare och skönare plats. Det urbana och gröna smälter samman till en unik plats där kreativitet och möten kan ske både inne och ute.”

De fyra tillhörande platsstrategierna är:

- Den urbana mötesplatsen
- Den gröna platsen
- Den sköna platsen
- Den kreativa platsen

4.4.3. Platssamverkan

Platssamverkan finns för tre platser inom kommundelen Jakobsberg, nämligen Jakobsbergs centrala delar, Sångvägen och Söderhöjden. De två senare områdena har valts ut på grund av att de identifieras av socioekonomiska utmaningar. Platssamverkan har ett övergripande syfte att bidra till ökad säkerhet, trygghet och attraktivitet. Platssamverkan Jakobsberg strävar efter att Jakobsberg ska vara en urban, skön, grön och kreativ plats i hjärtat av Järfälla vilket baseras på den vision med tillhörande platsstrategier som tagits fram av centrumutvecklingsgruppen. Inom platssamverkansgrupperna deltar flera kommunala aktörer som är aktiva i områdena samt Järfällahus, polisen och räddningstjänsten. I platssamverkan Jakobsberg finns även representanter från centrumägaren (Citycon), andra fastighetsägare (Brf Jakob, Järfällahus, HSB) och region Stockholm (trafikförvaltningen).

Inom platssamverkansgrupperna arbetar aktörerna för en positiv utveckling av områdena.

Grupperna arbetar bland annat med information, trygghetsfrågor och gestaltungsfrågor samt anordnar aktiviteter som samfinansieras av olika aktörer och förvaltningar.

4.4.4. Strategi för omvandling av utsatta områden

Det pågår ett arbete med att ta fram en strategi för kommunens utsatta områden med målet att Järfälla inte ska ha några utsatta områden år 2032. Arbetet genomförs i bred samverkan inom kommunkoncernen. Strategin kommer att ha en bred förebyggande ansats med fokus på att stärka förutsättningarna i områden med socioekonomiska utmaningar, samtidigt som den kommer att klargöra kommunkoncernens möjligheter att arbeta mot de aspekter som bidrar till att områden klassificeras som utsatta enligt Polisen.

4.4.5. Kopplingar till andra kommunala styrdokument

I Järfälla kommun finns ett antal styrdokument som är relevanta för utvecklingen av Jakobsberg. Kommunens miljöplan samt klimat- och energiplan innehåller flertalet mål och åtgärder med bäring på miljö- och klimatområdet. Dessa mål tar avstamp i Järfällas koldioxidbudget som visar att transporter och byggnation är stora källor till utsläpp. Kommunen har även ett stort antal sektorsspecifika planer som bidrar till hållbar utveckling på olika sätt, exempelvis Järfällas gångplan, cykelplan, grönstrukturplan, klimatanpassningsplan och avfallsplan. Det finns ett antal planer som håller på att tas fram så som trygghetsprogram, bostadsförsörjningsprogram och strategi för att omvandla kommunens utsatta områden. Dessa dokument relaterar framför allt till kommunens arbete med social hållbarhet. Nedan visas en schematisk bild över utvalda relevanta kommunala styrdokument som strategin kopplar an till.

- Antagna i KS och KF
- Antagna i nämnd
- Pågår/ revideras

MILJÖPLAN			ÖVERSIKTSPLAN		
Klimat-anpassnings-plan	Avfallsplan	Kemikalieplan	Demokratiplan	Cykelplan & Gångplan	Finanspolicy
Grön-struktur-plan	Handlings-plan för biologisk mångfald	Lek-och aktivitets-plan	Vision och fyra plats-strategier för utveckling av Jakobsbergs centrala delar	Innovations-strategi	Utvecklings-program för Jakobsbergs centrala delar

Klimat- och energiplan	Vattenplan	Näringslivs-strategi	Strategi för utsatta områden	Bostads-försörjnings-program
Elektrifierings-strategi	Trafikstrategi	Kulturmiljöplan	Trygghets-program	Fördjupat program för Jakobsbergs centrum

Figur 2: Organisationsschema över relaterade styrdokument

5. Kommundelen Jakobsberg

5.1. Om Jakobsberg

Kommundelen Jakobsberg är administrativt centrum i Järfälla kommun och ligger i Stockholmsregionen, nordväst om Stockholm. År 2022 hade Jakobsberg cirka 32 000 invånare. Jakobsberg har fått sitt namn från Jakobsbergs gård med anor från 1600-talet. Sedan 1919 bedriver Jakobsbergs folkhögskola sin verksamhet i gårdens lokaler. Under 1920- och 30-talen växte ett villasamhälle fram och sedan början av 1950-talet utvecklades Jakobsberg till centralort i Järfälla kommun. Från 1960-talet var utbyggnadstakten hög då stora delar av Jakobsbergs bebyggelse, inklusive centrumbyggnaden, kommunhuset och Posthuset, uppfördes. Stadsstrukturen är präglad av 1960- och 1970-talens planeringsideal med funktionsuppdelning och trafikseparering. Från 1980-talet och framåt har utveckling skett genom förtätning och under 1990-talet anlades exempelvis Riddarparken och biblioteket, och centrumanläggningen glasades in. Under 2000-talet har utvecklingen fortsatt där exempelvis bostadsområdet Söderdalen byggs. I nuvarande detaljplaner inom kommundelen finns möjlighet till ytterligare 1000 nya bostäder och planering pågår för förtätning i de centrala delarna av Jakobsberg.

Jakobsberg innefattar tre delområden; norra Jakobsberg, södra Jakobsberg och västra Jakobsberg. I Jakobsberg finns också två större grönområden, Görvälns naturreservat och Västra Järvafältets naturreservat. I norra Jakobsberg ingår Jakobsbergs centrum där det finns flera viktiga funktioner som pendeltågsstation, bussterminal, en galleria, bibliotek, och

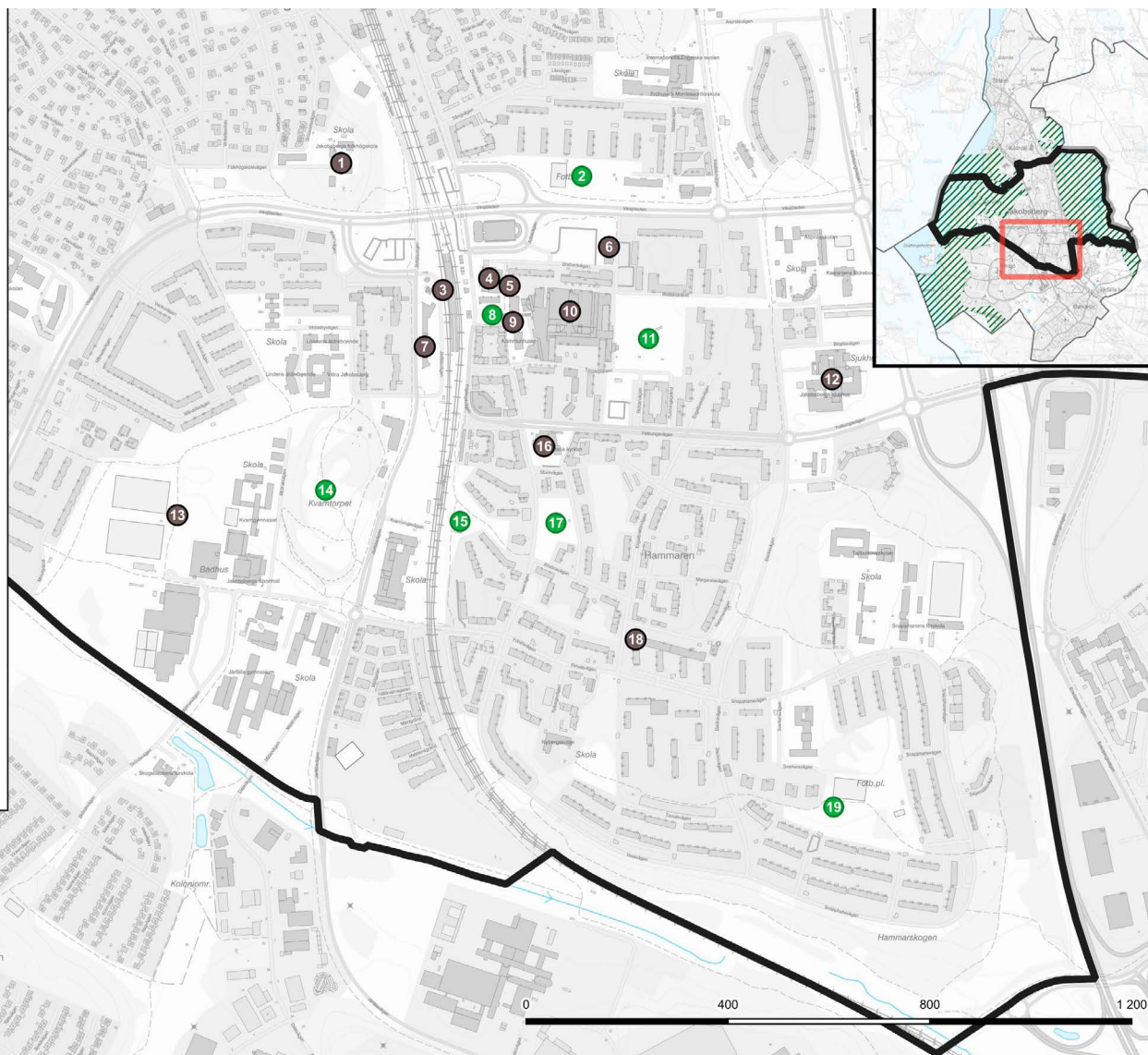
kommunal förvaltning i Posthuset, Kvarnhuset och Kommunhuset samt Järfällahus AB:s kontor. Två torg, Riddarplatsen och Vasaplatsen ligger i anslutning till pendeltågsstationen och i närheten finns även Jakobsbergs folkhögskola, Mariakyrkan, Jakobsbergskyrkan, Jakobsbergs sjukhus, och ett större parkområde med idrottsanläggningar, grundskolor och gymnasium. Se figur 3 för mer information. Statens servicecenter flyttar också in i lokaler i Jakobsbergs centrum under 2023.

Bostadsområdena i Jakobsberg har olika karaktär med en totalt sett jämn fördelning mellan olika upplåtelseformer inom kommundelen. Norra Jakobsberg består i de norra delarna av småhusbebyggelse med varierande byggår. De södra delarna består endast av flerbostadshus och utgörs av bostadsområdet Sångvägen och Jakobsbergs centrum. I södra Jakobsberg ligger majoriteten av bostäderna i området Söderhöjden. Beståndet omfattar främst flerbostadshus varav en majoritet byggdes under miljonprogrammet. Till västra Jakobsberg räknas hela området på den västra sidan om järnvägen och söder om naturreservatet. I området finns både småhus och flerbostadshus, med en majoritet av flerbostadshus. Mellan Järfällavägen och järnvägen ligger Söderdalen som håller på att utvecklas.

I kommande avsnitt presenteras en nulägesanalys för Jakobsberg i relation till miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Därefter följer målbilder och förslag på åtgärder för respektive fokusområde för strategin: Gröna Jakobsberg, Produktiva Jakobsberg och Jämlika Jakobsberg.

- Projektområde
- Naturresevat
- Platser i parkmiljö
- Övriga platser

Nr	Namn
1	Folkhögskolan
2	Nibbleparken
3	Jakobsbergs station
4	Posthuset
5	Riddarplatsen
6	Järfällahus AB
7	Bussterminalen
8	Vasaplatsen
9	Kommunhuset
10	Gallerian
11	Riddarparken
12	Jakobsbergs sjukhus
13	Idrottsområdet
14	Kvarnbacken
15	Vasaparken
16	Mariakyrkan
17	Hammarparken
18	Huset på höjden
19	Tallbohovsparken

Figur 3: Karta över projektområdet, kommundelen Jakobsberg.

5.2. Nulägesanalys

I detta avsnitt följer en analys av nuläget i Jakobsberg. Avsnittet är uppdelat på de tre temana grön, produktiv och jämlik stad. Dessa teman representerar ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Under varje rubrik beskrivs de utmaningar som Regionalfonden har identifierat för respektive tema och därefter en analys av nuläget i Jakobsberg. En sammanfattning av vad som framkom i de dialoger, samtal och enkäter som genomförts i arbetet med framtagandet av strategin beskrivs även för att bygga på nulägesanalyserna utifrån olika perspektiv.

5.2.1. Grön stad

I Regionalfondsprogrammet beskrivs vikten av att grönska få ta plats för att människor ska kunna leva hållbart och hälsosamt, samtidigt som det finns ett behov av boende, arbetsplatser och mötesplatser. Naturbaserade lösningar för att möta klimatförändringar, en varsam förtätning med hänsyn till natur- och kulturmiljövärden, sociala aspekter och ekonomi samt minskade utsläpp från transporter är andra behov som lyfts för att öka stadens attraktivitet, trygghet och förbättra folkhälsan.

I Jakobsberg finns flera utmaningar som kopplar an till beskrivningen i Regionalfondsprogrammet. Kommundelen har områden som är tätbebyggda med låg mängd grönyta per person. Delar av bebyggelsen har under 9 m² per person vilket är en minimumnivå enligt WHO:s rekommendationer, som menar att 50 m² kan ses som en riktlinje för en idealisk mängd grönyta per person i stadsmiljö. Krontäckningsgraden i Jakobsbergs centrala delar är mellan 15 - 20% vilket ligger under målet i Järfälla kommuns miljöplan om en krontäckningsgrad på 25% i befintliga tätorter till år 2030. I vissa tätbebyggda delar är avståndet till ett grönområde längre än 300 meter vilket är längre avstånd än riktlinjerna i Järfällas grönstrukturplan anger. Samtidigt finns två naturreservat inom kommundelen vilket gör att boende i vissa delar av Jakobsberg har nära tillgång till grönområden. En tredjedel av Järfälla kommuns mark består av skyddad natur och naturreservaten i Jakobsberg utgör en stor del av denna. I de centrala delarna av Jakobsberg är dock den

biologiska mångfalden låg och konkurrensen om mark är stor. Den täta bebyggelsen gör att det finns risk för skador vid skyfall och översvämningar från vattendrag till exempel utmed järnvägen (Mälarbanan) och ytor närmast Bällstaån i södra Jakobsberg. Jakobsberg är en del i den regionala stadskärnan Barkarby-Jakobsberg där förtätning kan förväntas. En utmaning är att utveckla och stärka ekosystemtjänster och samtidigt skapa en tätare stadsdel som ger underlag för god service och arbetsplatser. Stora bilvägar och järnvägen fungerar som barriärer som upplevs skärma av områden från varandra med gångtunnlar som enda väg att gå eller cykla emellan. I vissa delar är cykel- och gångvägnätet välutvecklat medan det är mer bristfälligt på andra ställen.

Från dialogtillfällen med invånare och civilsamhället framkom att många har en positiv syn på, och uppskattar, de parker och grönområden som finns i Jakobsberg. Samtidigt uttrycks önskemål om att centrum ska bli mer grönt, och därmed mer attraktivt, genom att lyfta in parkkänslan i centrum. Även bland företagarna i Jakobsberg lyfts just behovet av att göra Jakobsberg till en mer vacker kommundel för att förbättra företagsklimatet. Invånare och civilsamhället efterfrågade också fler aktiviteter, så som lek- och aktivitetsytor och sittplatser som gör att invånare vill stanna kvar. Görvälns naturreservat är ett uppskattat besöksmål för många men det anses inte vara så lättillgängligt som man önskar och därför finns behov av att förbättra tillgängligheten och möjligheten att enklare ta sig dit på ett klimatsmart sätt. De som deltagit vid dialogtillfällena är överlag nöjda med gång- och cykelvägar och upplever att det är enkelt att röra sig inom Jakobsberg, med några undantag.

Ur fastighetsägarnas perspektiv lyftes det att det uppstår en krock i utformningen av ytor mellan fastigheterna gällande att bidra till den biologiska mångfalden och trivsamma miljöer å ena sidan och trygghetsaspekter å andra sidan. En utmaning är att planteringar av träd och buskar kan bidra till att platsen upplevs som otrygg för att det är svårare att få en översyn av platsen. I samtalen framkom även önskemål om åtgärder för energieffektivisering och energibe-

sparing så som utökat användande av solceller. Behov av olika åtgärder för mikromobilitet lyftes också upp, så som snabba cykelstråk, förbättrade kopplingar mellan Barkarby och Jakobsberg samt fler busslinjer.

5.2.2. Produktiv stad

Utmaningar som definieras i regionalfondsprogrammet kopplat till produktiva städer är bland annat skillnader i sysselsättningsgrad, höga bostadspriser och lokalhyror samt svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden. Programmet lyfter vikten av att ta tillvara på invånarens olikheter och mångfald för att ta öka produktiviteten. För att möta utmaningarna beskrivs även att näringslivets entreprenörsförmåga har en viktig roll i att stärka cirkulära affärsmodeller, stärka efterfrågan på hållbara lösningar och att ett effektivt nyttjande av resurser genom delatjänster behöver testas.

Fokus i denna strategi vad gäller produktivitet är utvecklingen av Jakobsbergs centrum och centrala delar och hur dessa kan bli mer attraktiva och hållbara för de olika grupper av invånare som bor eller verkar i kommundelen. Möjligheten att etablera sig på bostadsmarknaden och relaterade utmaningar kring boende hanteras framförallt i kommunens Bostadsförsörjningsprogram.

Omkring Jakobsbergs centrum är bebyggelsen relativt blandad och består till en majoritet av bostäder följt av kommersiella lokaler med handel och service. De arbetstillfällena som finns i centrum består främst av kommunens administration och annan offentlig service. Handeln i Jakobsbergs centrum lider av en nedåtgående trend och flera verksamheter har stängt eller flyttat de senaste åren. Anledningar till detta kan vara en ökande konkurrens från Barkarby handelsplats och andra lokala och regionala köpcentrum. Trenden för den fysiska handeln har också accelererats under pandemin med ökad e-handel och minskad köpkraft i närområdet. Detta har bidragit till att färre besöker centrum och i förlängningen till att den sociala kontrollen har minskat och otryggheten har ökat. Flera av centrumets verksamheter har dock funnits länge och det finns etablerad torg-

handel. I dialoger och enkätsvar från invånare så uttrycker många att centrumet har blivit sämre och mindre levande på grund av en brist på utbud. Flera jämför med hur centrum såg ut och var tidigare och upplever att kommunen satsar mycket på utvecklingen i Barkarby och mindre på Jakobsberg. Ett generellt önskemål är arbeta för att vända den negativa trenden och skapa en positiv känsla där kultur och mötesplatser får ta mer plats.

Representanter från kommunens förvaltningar uttrycker ett behov av fler mötesplatser där kommunen kan möta invånare, speciellt i Jakobsbergs centrala delar. Att kunna kombinera aktiviteter och samtidigt kunna bidra med samhällsinformation om kollektivtrafik, aktiviteter och platser att besöka i Jakobsberg ses som viktigt för att fler invånare ska känna att de har tillgång till hela kommunen. Även socialförvaltningen ser ett behov av att möta kommunens invånare för att ge information och verka för ökad tillit till kommunen. Att invånare ska känna delaktighet i sitt bostadsområde anses också vara viktigt av olika anledningar, till exempel för att öka tryggheten och för att invånare ska ha ett större inflytande och känna sig delaktiga i utvecklingen.

Utifrån dialoger med invånare och civilsamhälle samt enkätundersökningen kan det konstateras att de mötesplatser som finns i Jakobsberg är uppskattade bland invånare. Biblioteket används exempelvis av ungdomar för att studera, Mariakyrkan har språkcafé, fritidsgården Valvet är uppskattad av många ungdomar och kultur- och aktivitetshuset Huset på höjden är populärt bland alla åldrar. Samtidigt uttrycks genomgående i dialogerna att det finns en brist på mötesplatser i Jakobsberg. Invånare i olika åldrar önskar lokala caféer och bagerier där man kan fika och umgås utan att det ska kosta för mycket. Ungdomar önskar också fler kostnadsfria mötesplatser och några berättar att man oftast hänger hemma hos kompisar, i Barkarby eller på busstationen i Jakobsbergs centrum. Överlag uttrycks en oro för att det görs för få satsningar på unga och att det leder till att ungdomar inte har någonstans att vara.

Ett viktigt tema för attraktiviteten i Jakobsbergs

centrala delar är tryggheten. Utifrån dialoger och enkätsvar kan det konstateras att upplevelsen av trygghet skiljer sig mycket åt mellan de som svarat. I enkätsvaren uttryckte flera att de upplevde en otrygghet medan en majoritet i dialogerna uttryckte att det inte finns platser eller områden som man undviker och att de överlag kände sig trygga. Några platser i Jakobsberg beskrivs dock som otrygga. Pendeltågstunneln är ett exempel, bland annat för att den är mörk, lång och att det är lågt i tak. Viss otrygghet är kopplad till synlig kriminalitet så som narkotikaförsäljning. Även fastighetsägare nämner vikten av att öka tryggheten genom exempelvis

bättre belysning, städning och aktivering av stråk. Bland annat nämns idrottsaktiviteter, ungdomsverksamhet och ett ökat utbud av butiker och kultur för att öka attraktiviteten och få ett mer levande centrum.

Företagarna i Jakobsberg har i en enkät lyft fram tre olika områden som framförallt är i behov av utveckling för att stärka näringslivet. Dessa är kompetensbehov, expansionsbehov samt företagservice och beskrivs mer utförligt i figur 4 nedan.

Behov för utveckling

av kommunens näringslivsarbete med service och stöd till företagare

1. Kompetensbehov

- Stöd för kompetensutveckling av egen personal
- Yrkesförberedande praktik
- Mentorskapsprogram

2. Expansionsbehov

- Rådgivning för hållbar affärsutveckling
- Möjlighet till coworking och företagsklustring
- Mer stadsliv, mötesplatser och butiker

3. Företagservice

- Mötesplatser och nätverksaktiviteter för företagare
- Stöd för nyföretagande och entreprenörskap
- Företagsriktad information och omvärldsbevakning

Figur 4: Sammanfattning av enkätsvar för svarande i Jakobsberg.

5.2.3. Jämlik stad

I Regionalfondsprogrammet beskrivs att utmaningar inom jämlika städer handlar om att motverka segregation och främja jämlika och rättvisa livsvillkor för alla. En variation av funktioner, boendeformer och möjlighet till hållbar mobilitet lyfts upp som möjliga tillvägagångssätt för att möta utmaningarna. Förändrade resvanor, framförallt bland män, god förvaltning av bebyggelse och miljöer som tillvaratar kultur- och naturmiljövärden, ett rikt kulturliv och god tillgång till service pekas ut som bidragande faktorer till platsers attraktivitet.

Inom kommundelen Jakobsberg finns det stora socioekonomiska skillnader mellan bostadsområden och det finns flera fysiska barriärer som bidrar till upplevelsen att områdena inom kommundelen är separerade från varandra. Till exempel går Viksjöleden mellan centrum och ett socioekonomiskt utsatt bostadsområde vilket skapar både en fysisk och mental barriär mellan områdena. För att mäta och följa socioekonomisk segregation har ett socioekonomiskt index utvecklats, som även ligger till grund för att kategorisera områden utifrån deras socioekonomiska förutsättningar. I kommundelen Jakobsberg finns det stora skillnader mellan bostadsområdena och det finns flera olika områdestyper. Jakobsberg har ett område med stora socioekonomiska utmaningar, tre områden med socioekonomiska utmaningar och tre områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Ett av områdena med socioekonomiska utmaningar återfinns också på polisens lista över utsatta områden. Arbetet med att omvandla kommunens utsatta områden och förebygga att fler tillkommer hanteras via kommunens strategi för utsatta områden som är under framtagande.

Som nämnt under produktiv stad har det framkommit i flera dialoger och samtal med invånare att det finns behov av en aktivering i Jakobsberg med fler mötesplatser och aktiviteter för att skapa en mer attraktiv plats. Det är viktigt att dessa anpassas till de olika grupper av invånare som finns inom kommunen och att planera för att de ska kunna nyttjas av många, för att på så sätt främja möten mellan boende i olika områden i Jakobsberg. Därigenom kan de negativa effekterna av segregationen, bland annat att människor lever och verkar separerade från varandra, motverkas. Från samtal med representanter från kommunens förvaltningar framkom bland annat att tjejer i kommunen inte är lika aktiva i föreningar, på mötesplatser, idrottsplatser och fritidsgårdar. Däremot besöker de ofta biblioteken. Det finns skillnader mellan kommunens områden där trenden är starkare i områden med socioekonomiska utmaningar. Det finns därför ett behov av att anpassa offentliga miljöer och mötesplatser för just tjejer. Det finns även ett behov av att ge kultur mer plats i Jakobsberg, till exempel för att bidra till ett mer levande centrum då kulturaktiviteter ofta sker på kvällstid.

Invånarna önskar också delta i utvecklingen av Jakobsberg genom att initiera, utveckla och anordna aktiviteter och på så sätt vara medskapare av sammanhållningen i Jakobsberg. Detta framgick även på workshopen med civilsamhället. Även flera fastighetsägare uppger att de vill delta i utvecklingen tillsammans med kommunen framöver.

6. Hållbara Jakobsberg

Hållbara Jakobsberg är ett grönt, produktivt och jämlikt Jakobsberg med en god gestaltad livsmiljö. För att skapa en attraktiv stadskärna och inkluderande boendemiljö utvecklas de urbana kvaliteterna till att präglas av liv och rörelse genom ett ökat utbud av aktiviteter och möjlighet till möten mellan människor. Den gröna karaktären i Jakobsberg utvecklas och förstärker på så sätt naturmiljöerna, den biologiska mångfalden och beredskapen för klimatförändringar. Detta bidrar också till Järfällas övergripande mål om klimatneutralitet till 2030. De gröna sambanden och möjligheten att ta sig till närliggande grönområden på ett hållbart sätt förbättras. Jakobsberg profileras som en kreativ, innovativ och hållbar hub genom att främja ett aktivt kulturliv och ett levande näringsliv med hållbarhet i fokus. Genom profileringen utvecklas också goda förutsättningar för en hållbar livsstil för boende och besökare i Jakobsberg.

Ambitionen om ett grönt, produktivt och jämlikt Jakobsberg ska genomsyra all planering och framtida utveckling av Jakobsberg.

För att uppnå målbilden om Hållbara Jakobsberg så behöver förflyttningar göras inom alla tre hållbarhetsperspektiv: miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Utvecklingen behöver även utgå från ett barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv. Nedan beskrivs den önskade inriktningen för Jakobsberg inom respektive hållbarhetsperspektiv där Gröna Jakobsberg innefattar de miljö- och klimatmässiga perspektiven,

Produktiva Jakobsberg den ekonomiska hållbarheten och Jämlika Jakobsberg den sociala dimensionen.

6.1. Gröna Jakobsberg

Målbilden är att det hållbara Jakobsberg är ett grönt Jakobsberg som på olika sätt bidrar till en mer ekologiskt hållbar utveckling. Jakobsberg ska vara en kommundel med mer grönska, på marken men även på tak och fasader, som bidrar till att stärka naturmiljöerna, den biologiska mångfalden och främja viktiga ekosystemtjänster. Tillgången till gröna parker och naturområden ska vara mer jämlik och de ska vara lättillgängliga genom väl utvecklade gång- och cykelstråk och klimatsmarta mobilitets-tjänster. Kommundelens parker, naturområden och satsningar på odling skapar möten mellan invånarna och bidrar till gemenskap och trivsel i Jakobsberg. Det gröna Jakobsberg ska också vara anpassat till klimatförändringar och bidra till målet om att Järfälla kommun ska vara klimatneutralt senast 2030.

Nedan beskrivs de förslag på åtgärder som kan genomföras för att möta målbilden för gröna Jakobsberg. Åtgärderna delas in under tre fokusområden; biologisk mångfald, klimatanpassning och klimatneutralitet samt klimatsmart mobilitet.

6.1.1. Föreslagna åtgärder för Gröna Jakobsberg

Biologisk mångfald

1. Skapa ett grönare Jakobsberg genom att öka stadsodling i kommundelen.

Beskrivning och syfte: I kommunen finns idag bopningsbara odlingslådor. Detta projekt kan skalas upp till andra områden i Jakobsberg. Odlingslådor har flera positiva effekter inom flera områden. Det är positivt för biologisk mångfald, pollinerare, klimatanpassning men också socialt då det bidrar till att fler personer rör sig i området där odlingslådorna placeras vilket kan öka tryggheten. Dessutom kan det bidra till att boende blir mer involverade och engagerade i sitt område om de erbjuds möjligheten att odla i sitt område.

Ansvarig och samverkanspart: KSF, BMF och JHAB

Uppskattad kostnad: 250 000 kr

2. Utöka arbetet med och tillskapa fler miniskogar

Beskrivning och syfte: Anläggning av en miniskog prövas på en förskola i kommunen och är något som kan skalas upp och göras på fler skolgårdar och förskolegårdar i kommunen i ett genomförandeprojekt. Miniskogar kan bidra till ökad biologisk mångfald, klimatanpassning, kunskap och information framförallt till barn som kan vara delaktiga i plantering och på så sätt får lära sig mer om naturen och biologisk mångfald. Kostnaden bedöms räcka till att skapa miniskogar på 10-15 skolor eller förskolor.

Ansvarig och samverkanspart: KSF, BUF, BMF

Uppskattad kostnad: 2 500 000kr

3. Öka krontäckningsgraden i bebyggda delar i Jakobsberg

Beskrivning och syfte: I Järfälla kommuns miljöplan 2023-2030 finns ett mål om att krontäckningsgraden i tätort ska uppgå till minst 30 % vid nybyggnation och 25 % i befintliga tätorter. Genom att öka mängden träd i Jakobsberg kan multipla synergier uppnås i form av ökad biologisk mångfald, klimatreglering, rekreation och trivsel. Även privata fastighetsägare kan involveras i arbetet för att skapa medvetenhet om trädens funktion i Jakobsberg. Kostnaden är beräknad på 50 träd i stadsmiljö och genomförs om möjligt i samband med andra åtgärder i den fysiska miljön.

Ansvarig och samverkanspart: BMF i samverkan med KSF, JHAB

Uppskattad kostnad: 6 000 000 kr

4. Öka förutsättningarna för den biologiska mångfalden

Beskrivning och syfte: Genom att exempelvis anlägga grodtunnlar, bekämpa invasiva arter eller främja arealen ängsmark kan vi öka förutsättningarna för den biologiska mångfalden i Jakobsberg. I Järfällas handlingsplan för biologisk mångfald finns ett stort antal föreslagna åtgärder som gynnar biologisk mångfald.

Ansvarig och samverkanspart: BMF

Uppskattad kostnad: 2 000 000kr

5. Dödvedsstråk i Jakobsberg

Beskrivning och syfte: I Järfälla kommun finns dokumenterad brist på död ved. Genom att spara död ved skapas boplatser och föda för insekter och mikroorganismer, som i förlängningen även gynnar fågelarter. Åtgärden innebär att skapa ett sammanhållet dödvedsstråk som kan fungera som stepping stones mellan olika områden för flertalet olika arter. Dödvedsstråket blir ett värdefullt födostråk för pollinerande insekter och knyter dessutom ihop Riddarparken med området kring Säby Gård. Genom att skapa flera platser med liknande anläggning så blir också ekosystemet mindre skört om exempelvis en av platserna inte fungerar av någon anledning. Exempelvis en torr sommar som gör etableringen av växter svår. Se mer info i Rapporten Blommor och Bon i Jakobsberg.

Ansvarig och samverkanspart: BMF

Uppskattad kostnad: 1 500 000kr

6. Bibäddsrbatter

Beskrivning och syfte: I denna åtgärd föreslås en anläggning av en bibädd i en hårdgjord gårdsmiljö på Jakobsbergs Centrums baksida. Lösningen innebär att även hårdgjorda ytor kan omgestaltas för att stötta den biologiska mångfalden. En bibädd skapas för att gynna jord- och sandlevande solitärbin. Platsen är i ett soligt läge och lämpar sig bra som habitat för pollinerande insekter. Bibädden som bioinstallation kan också kombineras med vatten och bibatterier för att skapa flera mervärden till miniatyrekosystemet. Se mer info i Rapporten Blommor och Bon i Jakobsberg.

Ansvarig och samverkanspart: BMF, JHAB

Uppskattad kostnad: 1 500 000kr

7. Utveckling av GIS som analysverktyg för att främja arbetet med biologisk mångfald

Beskrivning och syfte: För att ytterligare främja arbetet med biologisk mångfald i Jakobsberg finns ett behov av ett antal åtgärder för att underlätta arbetet i GIS. Bland annat behöver fler GIS-lager tas fram, till exempel ett lager där föreslagna bioinstallationer markeras och ett med nya ekologiska spridningssamband. Det finns även behov av att ta fram en konnektivitetsanalys för att visualisera landskapssamband samt en least-cost-path som hittar den kortaste vägen mellan olika habitat. Läs mer i rapporten Blommor och Bon i Jakobsberg.

Ansvarig och samverkanspart: BMF

Uppskattad kostnad: 100 000kr

8. Jakobsberg som testarena för digital tvilling

Beskrivning och syfte: En ytterligare utveckling av 3D-stadsmodellen (se förslag nr 3 under 6.3.1, Dialog) är att spegla in olika typer av realtidsdata från sensorer som finns eller införskaffas efter behov. Ett avgränsat genomförandeprojekt inom ramen för strategin skulle utgöra en testarena för att ta viktiga steg i skapandet av en digital tvilling. Exempel på realtidsdata som skulle kunna redovisas i en digital tvilling är luftkvalitet, väder, trafikflöden, buller och annat som bidrar till ett grönt, produktivt och jämlikt Jakobsberg.

Ansvarig och samverkanspart: BMF i samverkan med KSF

Uppskattad kostnad: 100 000 kr

Klimatanpassning och klimatneutralitet

1. Utnyttja takytor i kommundelen Jakobsberg för att bidra till en snabbare klimatomställning

Beskrivning och syfte: I kommunen pågår för närvarande ett Vinnovafinansierat projekt, "IoT-tak smarta tak för en snabbare klimatomställning", som genomförs tillsammans med Savantic och Barkarby Science. Projektet undersöker nya arbetssätt kring tak och grönytor där planering, optimering och utvärdering sker med hjälp av data. Projektets målsättning är att bidra till ökad användning av kommunens tak som möjliggörare för en snabbare klimatomställning. Projektet har ambitionen att ta fram en AI-baserad utvärderingsmodell med syftet att visa de samhällsekonomiska och klimatmässiga värden som gröna tak skulle kunna generera. Projektet planerar också att ta fram en IoT-lösning som kan hjälpa fastighetsägare att underhålla anlagda gröna tak. Förhoppningen är att resultatet vid projektavslut i september 2024 kan skalas upp genom att testa lösningarna på lämpliga tak i kommundelen Jakobsberg. I åtgärden ingår att utreda lämpligt tak som ägs av kommunen och testa lösningar. Uppskattad kostnad är beräknad på anläggning av gröna tak inklusive bjälklag för ett tak på 4000 m².

Ansvarig och samverkanspart: KSF, BMF, Barkarby Science, JHAB

Uppskattad kostnad: 15 000 000 kr

2. Främja ökad energieffektivisering och stärka arbetet med PED

Beskrivning och syfte: En energipositiv stadsdel, Positive Energy District (PED), ska enligt definitionen bestå av flera byggnader som aktivt hanterar sin energiförbrukning och byter energi sinsemellan. I Jakobsberg pågår ett arbete med att ta fram en avsiktsförklaring i Solbacken, med syfte att stimulera och uppmuntra till fler solcellsanläggningar i Järfälla kommun. Det finns även funderingar på att utveckla PED i Jakobsbergs centrum med samverkan mellan fastighetsägare. Åtgärden innebär att främja arbetet med och verka för att fler PED tillkommer i kommundelen. Bland annat genom kommunikations- och kunskapshöjande åtgärder internt och externt till exempelvis fastighetsägare.

Ansvarig och samverkanspart: KSF

Uppskattad kostnad: 1 000 000 per år

3. Åtgärdsstudie och kostnadsnyttoanalys för översvänningsåtgärder i centrala Jakobsberg.

Beskrivning och syfte: Centrala Jakobsberg är utsatt för översvänningsrisk vilket kan innebära risk för skador på byggnader och infrastruktur vid skyfall och kraftigt regn. I en kostnadsnyttoanalys för översvänningsåtgärder värderas nyttor i form av minskade risker för översvämning ekonomiskt mot kostnaderna för att genomföra åtgärderna.

Ansvarig: KSF i samarbete med BMF

Uppskattad kostnad: 1 000 000 kr

4. Främja en cirkulär stadsutveckling i Jakobsberg

Beskrivning och syfte: För att minska klimatpåverkan i samband med nybyggnation ska användningen av återbrukat material i våra byggprocesser främjas. Inom åtgärden utreds och testas hur det kan gå till i praktiken. Det finns behov av exempelvis ett lager där material som ska återbrukas kan förvaras. Vart lagret kan lokaliseras är ett exempel på vad som behöver utredas.

Ansvarig: KSF med stöd av KOF, JHAB mfl.

Uppskattad kostnad: 2 000 000 kr

5. Främja en hållbar renovering av fastigheter

Beskrivning och syfte: Det finns behov av omfattande renoveringar inom kommundelen och i samband med att de görs finns möjlighet att stärka arbetet med energieffektivisering. Till exempel kan det handla om att utreda smarta värme- och energilösningar, effektivisera sopsortering och källsortering och öka användandet av förnybar energi. Samtidigt behöver renoveringarna ta hänsyn till kulturvärden och de som bor i områdena.

Ansvarig: KSF, BMF, fastighetsägare

Uppskattad kostnad: 2 000 000 kr

Klimatsmart mobilitet

1. Förenkla och tillgängliggöra stråk till Jakobsbergs grönområden

Beskrivning och syfte: Görväln är ett av grönområdena som upplevs svårt att ta sig till utan bil. Det finns önskemål om bussturer till Görväln på fler tider av året. Sommaren 2023 kommer området att trafikeras med ett visst antal bussturer varje dag vilket bör utvärderas för att eventuellt utvecklas. I ett nästa steg kan en utredning tas fram om möjligheterna för en busslinje vid fler tider året runt. Utöver busstrafik kan även andra färdmedel främjas genom dels förbättrade cykelvägar men också att utreda möjligheterna för hyrcyklar. Syftet är att främja en jämlik tillgång till grönområden och Mälaren.

Ansvarig och samverkanspart: BMF i samverkan med KSF, Region Stockholm

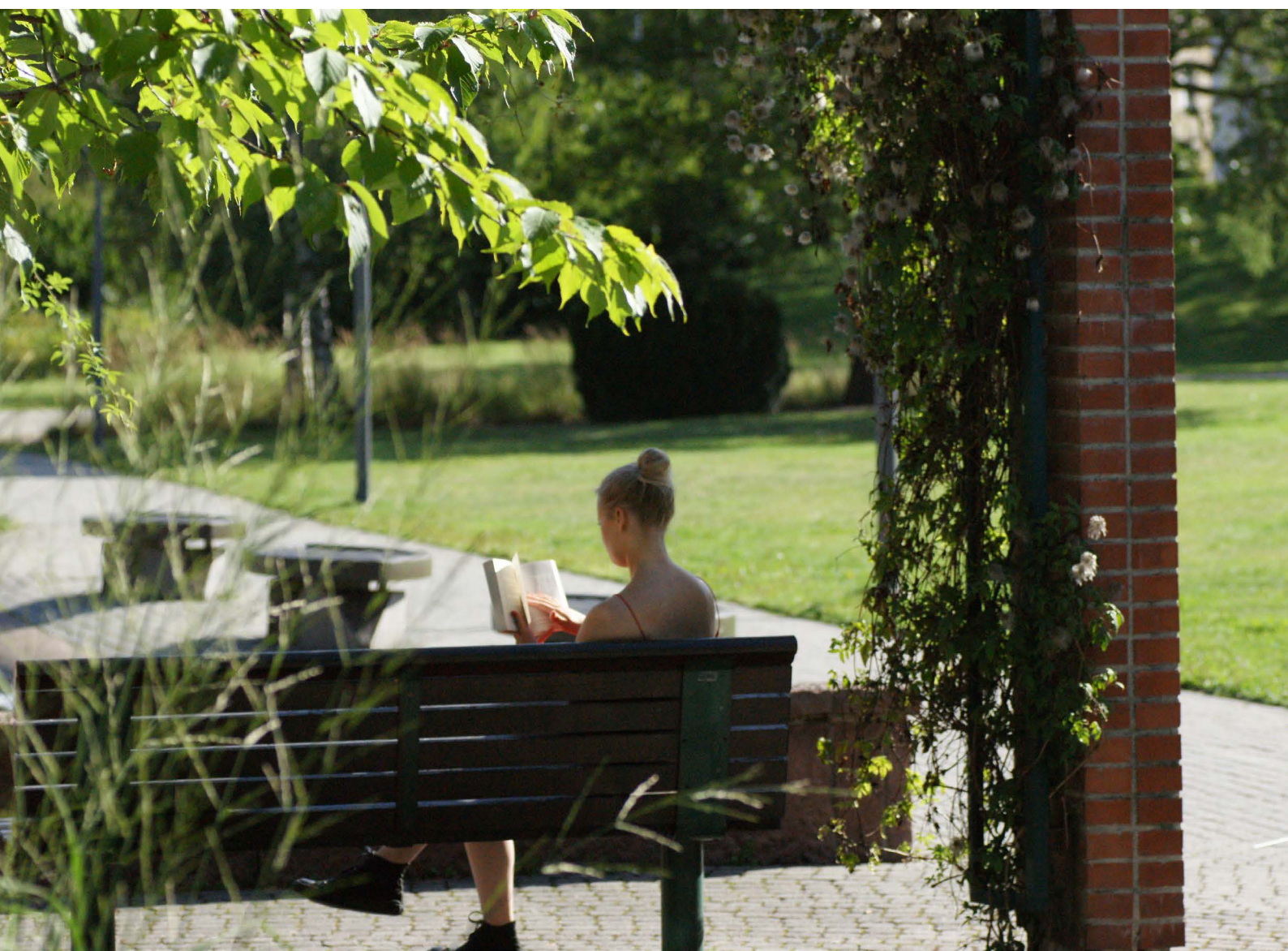
Uppskattad kostnad: 10 000 000 kr

2. Upprätta mobilitetshubbar i Jakobsberg

Beskrivning och syfte: Mobilitetshubb innebär ett utbud av olika transportmedel samt service och där fordon kan parkeras, laddas eller lånas. Inom åtgården föreslås så kallade mobilitetshubbar med lånecyklar, elsparkcyklar och andra delade transporttjänster som inrättas vid strategiskt utvalda platser inom kommundelen, såsom större hållplatser eller andra mötesplatser. Hubbarnas utbud kan variera utifrån de olika platserna. Tanken med mobilitetshubbar är att de som bor i kommundelen enkelt ska kunna resa hållbart, utan ett eget fordon. Det ska vara lätt och tillgängligt att resa klimatsmart med olika transportmedel.

Ansvarig och samverkanspart: BMF, med stöd av KSF samt Region Stockholm.

Uppskattad kostnad: 1 000 000 kr

6.2. Produktiva Jakobsberg

Målbilden för det hållbara Jakobsberg är ett produktivt Jakobsberg med fokus på ett attraktivt centrum och ökat folkliv vilket i sin tur gynnar Jakobsbergs näringsliv. I kommundelen finns ett ökat utbud av cirkulära varor och tjänster, återbruk och delningstjänster. Jakobsbergs parker, gator och torg är gröna och lekfulla vilket bidrar till trivsel och möten mellan invånare med olika kön, bakgrund och ålder. Innovativa lösningar underlättar för skötsel och en trygg upplevelse av området. Det finns ett större utbud av aktiviteter i parkerna så som lekytor och sittplatser som får invånare att stanna kvar i de centrala delarna av Jakobsberg. Kultur och föreningsliv får ta mer plats vilket främjar liv och rörelse på fler tider av dygnet i centrum.

Nedan beskrivs de förslag på åtgärder som bör genomföras för att möta målbilden för Produktiva Jakobsberg. Åtgärderna delas in under tre fokusområden; centrum, trivsel och mötesplatser.

6.2.1. Föreslagna åtgärder för Produktiva Jakobsberg

Centrum

1. Skapa möjligheter för en återbruksprofilering av Jakobsbergs centrala delar

Beskrivning och syfte: Med inspiration från framförallt ReTuna i Eskilstuna men även andra typer av återbruksplatser som finns i olika kommuner vill vi undersöka möjligheterna för en återbruksgalleria i Jakobsberg. Ett samarbete med fastighetsägare i centrum är en av delarna som hade behövts utredas vidare. Åtgärden avser ta fram en affärsmodell att förankra med fastighetsägare och affärsidkare. Kommunens arbetsmarknadsenhet arbetar idag med återbruk på olika sätt och skulle kunna ha hand om praktiska saker som logistik, transport, upprustning av prylar med mera.

Ansvarig och samverkanspart: KSF, BMF, KOF och fastighetsägare

Uppskattad kostnad: 750 000 kr

2. Skapa plats för återbruk i Jakobsbergs centrala delar

Beskrivning och syfte: I denna åtgärd vill vi skapa en mötesplats för kunskapsutbyte där invånarna kan lämna förpackningar till materialåtervinning och andra produkter till återbruk och där de har möjlighet att laga och reparera sina saker. Platsen kan i samvaro med returpunkter även fungera som mötestorg där tex loppisar/bytardagar och seminarier kan hållas. Verksamheten kan ha samarbete med kommunens arbetsmarknadsenhet för drift.

Ansvarig och samverkanspart: BMF, KOF i samverkan med KSF, JHAB och andra fastighetsägare

Uppskattad kostnad: 7 000 000 kr

3. Utveckla den offentliga miljön i och omkring centrum

Beskrivning och syfte: Med denna åtgärd vill vi utveckla mötesplatser och möjlighet till aktivitet i den offentliga miljön, så som parker och torg. Invånare har genom dialoger uttryckt önskemål om fler aktiviteter i kommunens grönområden och parker så som lek- och aktivitetsytor. En öppen scen är ett annat förslag på vad som skulle kunna tillföras på en offentlig plats. I projektet ingår att identifiera lämpliga platser där åtgärder kan göras. Denna åtgärd kopplar an till det fördjupade programmet för Jakobsbergs centrum, där utredningar kring exempelvis offentliga miljöer behöver tas fram. Med plantering av väl utvalda växter och träd kan trivseln öka och bidra till att fler vill vistas på platsen.

Ansvarig och samverkanspart: KSF i samverkan med BMF och KDF

Uppskattad kostnad: 2 000 000kr

Trivsel

1. Digitala lösningar för ökad trivsel

Beskrivning och syfte: Med hjälp av sensorer vill vi i denna åtgärd testa olika smarta lösningar i Jakobsberg som på olika sätt kan bidra till ökad trivsel. Åtgärden innebär att lokalisera lämpliga platser på kommunalt ägd mark där sensorer kan installeras. Exempel på vad för data sensorerna kan bidra med är luftkvalitet, trasiga gatlyktor, när papperskorgar behöver tömmas, blomrabatter behöver vattnas, trafikflöden eller annat. I åtgärden ingår att specificera vad för data det finns behov av och vart någonstans. Åtgärden samordnas med åtgärden om att ta fram en digital tvilling där sensorer också ska installeras. Åtgärden inkluderar även att utreda och implementera en app i syfte att få ytterligare information på ett effektivt sätt från invånare. I appen ska invånare kunna göra felanmälningar i den offentliga miljön.

Ansvarig och samverkanspart: KSF och BMF

Uppskattad kostnad: 1 000 000 kr

2. Främja kulturlivet och ett större utbud av mötesplatser

Beskrivning och syfte: För att främja kulturlivet vill vi verka för ökad gemenskap i Jakobsberg genom utökade möjligheter till attraktiv kultur och fritid. I åtgärden ingår att få till ett ökat antal mötesplatser, aktiviteter och evenemang i Jakobsberg. Exempel på detta är att utöka Järfälla-festivalen med kvällsevenemang, anordna ett ytterligare stort evenemang på våren och skapa ett årshjul för återkommande mindre aktiviteter och mötesplatser i centrum och kommundelen i samverkan mellan aktörer och utifrån dialog med Jakobsbergsborna.

Ansvarig och samverkanspart: KDF i samarbete med kommunorganisationen, föreningsliv, näringsliv och fastighetsägare

Uppskattad kostnad: 2 000 000kr

Mötesplatser

1. Utreda möjligheterna för och etablera en start-up hub

Beskrivning och syfte: I denna åtgärd vill vi i ett första steg utreda möjligheterna för etableringen av en start-up hub eller annan mötesplats för företagare i Jakobsberg då det finns en efterfrågan från flera håll. Åtgärden innebär att utreda möjligheterna för en hub och att hitta en lämplig lokal för att starta en sådan verksamhet i. Vi ser också att det finns ett behov av att kunna stötta invånare i jobbsökande utöver att starta företag, och i åtgärden ingår att undersöka möjligheterna för en lokal som kan samnyttjas för dessa funktioner. Vi vet från tidiga marknadsdialoger att det finns ett intresse, men ingen specifik aktör finns på plats i dagsläget. I nästa steg ingår att starta upp en hub och den uppskattade kostnaden tar höjd för både utredningen och etableringen av en hub. Exempel på kostnader inom steg två kan vara upprustning av befintlig lokal och personalkostnader för en uppstart av verksamheten.

Ansvarig och samverkanspart: KSF (Näringslivsavdelningen i samverkan med samhällsbyggnadsavdelningen) och Barkarby Science i samverkan med Nyföretagarcentrum, fastighetsägare och ytterligare aktör som arbetar med företagshubbar.

Uppskattad kostnad: 3 500 000 kr

2. Skapa goda förutsättningar för användandet av delningstjänster genom digitala verktyg

Beskrivning och syfte: Vi vill göra det enkelt för invånare i Jakobsberg att göra hållbara val i vardagen. Syftet är att föra samman människor och underlätta för en hållbar livsstil genom att öka deltagandet i den nära delningsekonomin. Genom att synliggöra delningsekonomin verksamheter, platser och nätverk uppmuntras gemenskap, nya möten och delande.

Ansvarig och samverkanspart: BMF och KSF i samverkan med Barkarby Science

Uppskattad kostnad: 500 000 kr

6.3. Jämlika Jakobsberg

Målbilden för det Hållbara Jakobsberg är ett jämlikt Jakobsberg där invånare har goda möjligheter att bidra till utvecklingen på innovativa och effektiva sätt. Det finns en tillit till kommunens arbete och ett aktivt deltagande av en mångfald av invånare i utvecklingen av Jakobsberg. Invånare har en mer jämlik tillgång till grönytor och grönområden och möjlighet till hälsosam rekreation. Offentliga miljöer som parker och torg ska vara trygga och tillgängliga och utformas ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv. I det jämlika Jakobsberg ska fler offentliga miljöer upplevas som ett vardagsrum där invånare vill vistas och mötas. På så sätt är boendemiljöerna i Jakobsberg inkluderande och levande. Det ska även vara enkelt att röra sig mellan Jakobsbergs olika målpunkter och bostadsområden, de fysiska barriärerna har överbyggts och gena stråk har förstärkts.

Nedan beskrivs de förslag på åtgärder som bör genomföras inom ramen för strategin för att möta målbilden för Jämlika Jakobsberg. Åtgärderna delas in under tre fokusområden; dialog, rekreation och hälsa samt sammanlänkning.

6.3.1. Föreslagna åtgärder för Jämlika Jakobsberg

Dialog

1. Utöka medborgarinflytandet i Jakobsberg

Beskrivning och syfte: Genom exempelvis en medborgarbudget eller en medborgarjury kan medborgarinflytandet i utvecklingen av Jakobsberg utökas. Hur detta ska gå till behöver utredas men det finns flera goda exempel på hur en medborgarjury kan utformas så som en digital medborgarpanel eller medborgarråd. Syftet med åtgärden är att stärka medborgarinflytandet och att fler röster ska få komma till tals. Ett barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv främjas inom ramen för åtgärden.

Ansvarig och samverkanspart: KSF och KDF

Uppskattad kostnad: 1 500 000 kr

2. Skala upp verksamheten med mammaambassadörerna

Beskrivning och syfte: Mammaambassadörerna är en befintlig funktion i kommunen där ett antal kvinnor är anställda på Huset på höjden som är ett kultur- och aktivitetshus i Jakobsberg. Idén med mammaambassadörer är att de träffar och sprider information muntligt till kommunens invånare på deras eget språk. De har även ett stort socialt nätverk och lokal anknytning till områdena Söderhöjden, Sångvägen och Termovägen. De pratar bland annat om olika event och aktiviteter som kommunen anordnar, men hämtar också in synpunkter och önskemål från invånare. Verksamheten skulle i ett genomförandeprojekt kunna skalas upp till ett större område och med fler anställda.

Ansvarig och samverkanspart: KSF och KDF

Uppskattad kostnad: 2 000 000 kr

3. Skapa en 3D-bild för förbättrad dialog kring åtgärder inom strategiarbetet

Beskrivning och syfte: Det finns idag en 3D-stadsmodell som visar kommunens terräng, byggnader och träd. Även pågående detaljplaner visualiseras för att gestalta den framtida utformningen av kommunen. En anpassad 3D-stadsmodell skulle kunna nyttjas inom ramen för strategin, genom att skapa ett specifikt 3D-projekt för Jakobsberg, som kompletteras med annan information som kan vara värdefull för användarna. 3D-stadsmodellen skulle underlätta för invånare att följa utvecklingen och implementeringen av åtgärderna som föreslås i strategin. Ambitionen har i arbetet med förstudien varit att flera olika parter ska delta i formulering av målbild och förslag på åtgärder. Denna åtgärd blir en naturlig fortsättning i arbetet med att

dela med oss av vad vi gör till invånare och andra intresserade.

Ansvarig och samverkanspart: BMF i samverkan med KSF

Uppskattad kostnad: Se åtgärd ”Jakobsberg som testarena för digital tvilling”

4. Samordning och projektledning

Beskrivning och syfte: För att skapa goda förutsättningar för genomförandet av åtgärderna i strategin ser vi ett stort behov av samordning och en samordnare kommer tillsättas för att arbeta med detta. Samordnaren kommer vara ansvarig för implementeringsprocessen och leda en arbetsgrupp med representanter från kommunens förvaltningar. Samordnaren kommer även att delta i de olika aktiviteter som samverkansplattformen för hållbar urban utveckling anordnar.

Ansvarig och samverkanspart: KSF

Uppskattad kostnad: 1 000 000 kr

Rekreation och hälsa

1. Behovsstyrd belysning

Beskrivning och syfte: Åtgärden innefattar att lokalisera lämpliga platser i Jakobsberg där behovsstyrd belysning som styrs av rörelsesensorer, och tänds upp när personer närmar sig, kan installeras. Projektet kan bidra till ökad trygghet då platser får belysning som är anpassad efter besökares rörelsemönster. Det är också positivt för djurliv eftersom vissa arter är känsliga för ljus och då gynnas av att gatlyktor har lägre ljusnivå. Dessutom är det en energieffektiv lösning som sparar energi, det kan även bli ett sätt att spara pengar för drift. Här bör vi även utreda om lyktorna kan installeras och styras av solceller för att ytterligare spara energi.

Ansvarig och samverkanspart: KSF och BMF

Uppskattad kostnad: 700 000 kr

2. Utveckla offentliga miljöer till mer jämställda

Beskrivning och syfte: Offentliga ytor så som parker har ofta aktiviteter riktade till sport vilka används mer av killar än tjejer. Därav finns ett behov av att tillföra fler funktioner och aktiviteter på offentliga platser för att skapa förutsättningar för tjejer att använda dessa. Detta bidrar till ökad jämställdhet genom att tillgängliggöra offentliga miljöer för personer från fler målgrupper. Även torg och parker eller andra offentliga platser som upplevs otrygga behöver utvecklas och utformas på ett sätt som ökar jämställdheten i Jakobsberg. Här behövs även en analys ur ett barnperspektiv för att ta reda på hur barn och unga använder olika platser och hur de kan utvecklas för att användas än mer. Inledningsvis behöver platser som idag upplevs ödsliga lokaliseras, detta kan göras genom dialog med invånare men även genom digitala lösningar så som sensorer/flödesmätningar av olika platser.

Ansvarig och samverkanspart: KSF, KDF och BMF

Uppskattad kostnad: 2 000 000 kr

3. Utreda möjligheterna för att skapa bättre förutsättningar för fysisk aktivitet och rörelse i stadsmiljö

Beskrivning och syfte: Samhällsbyggnadsavdelning har nyligen genomfört en förstudie inom det så kallade Idrottsområdet i Jakobsberg. Området är idag främst riktat till de som deltar i den organiserade idrotten. I förstudien finns ett flertal förslag på åtgärder som har syftet att sänka trösklarna till en aktiv och hälsosam livsstil i en urban miljö men även tillfredsställa andra intressen. Exempel på åtgärder är stadslöpslinga, utomhusträning, urban aktivitetspark, obemannad utlåning av utrustning, kulturstig, konstvandringar mm.

Ansvarig och samverkanspart: KSF och KDF

Uppskattad kostnad: 2 500 000 kr

4. Tillskapa tillgänglighetsanpassade lekplatser

Beskrivning och syfte: Endast ett fåtal av kommunens lekplatser är idag tillgänglighetsanpassade och det finns därav ett behov att bygga fler. En temalekplats saknas i kommundelen en bra lokalisering är parkområdet i anslutning till skola och idrottsanläggningar. Tema för lekplatsen tas fram i dialog med barn och unga. Utformningen tas fram i samråd med representanter för barn och unga med funktionshinder.

Ansvarig och samverkanspart: KSF, BMF och KDF

Uppskattad kostnad: 300 000 kr

Sammanlänkning

1. Utred möjligheterna att utveckla del av Viksjöleden till en mångfunktionell gata med minskad barriäreffekt

Beskrivning och syfte: I åtgärden vill vi utreda hur en sträcka av Viksjöleden kan utvecklas till en mångfunktionell gata som bidrar till en mer hållbar och levande stadsmiljö. Omvandlingen ska skapa en mer tilltalande miljö som ökar Jakobsbergs attraktivitet för både boende, besökare och verksamhetsutövare. Syftet är att minska miljöpåverkan från biltrafik och samtidigt integrera intilliggande områden med varandra och att minska Viksjöledens barriäreffekt. Detta genom att skapa trygga och tydliga stråk mellan Sångvägen och Jakobsbergs centrum.

Ansvarig och samverkanspart: BMF med stöd av KSF

Uppskattad kostnad: 500 000kr

2. Utveckla pendeltågstunneln i Jakobsberg

Beskrivning och syfte: Det finns i kommunen tidigare utredningar och förslag gällande pendeltågstunneln i centrum, exempelvis om att korta ner tunneln för ökat ljusinsläpp och ökad upplevelse av trygghet och attraktivitet. Det finns också behov av mer kortsiktiga åtgärder för att öka tryggheten på platsen som till exempel att förbättra belysningen. Genom att öka attraktiviteten i tunneln kan kollektivtrafiklösningar som nås via tunneln bli mer attraktiva alternativ jämfört med privat bilåkande vilket är positivt för arbetet med klimatomställningen. Dessutom har åtgärden positiva effekter för Jakobsbergs centrum då en mer attraktiv omgivning kan leda till fler besökare.

Ansvarig och samverkanspart: KSF

Uppskattad kostnad: 10 000 000kr

7. Implementering och uppföljning

7.1. Implementering och finansiering

Strategin för hållbar urban utveckling i Jakobsberg är ett kommunövergripande dokument för utvecklingen i Jakobsberg. Implementeringen samordnas och följs upp på kommunstyrelseförvaltningen genom samhällsbyggnadsavdelningens enhet för hållbar utveckling. Strategin kommer bland annat att användas som underlag till det fördjupade programmet för Jakobsbergs centrum som tas fram under 2023 - 2025. Det ska även ligga till grund för prioriteringar av arbetet inom platssamverkansgrupperna och centrumutvecklingsgruppen.

En samordnare på enheten för hållbar utveckling kommer samordna implementeringsprocessen. För att kunna genomföra åtgärder behövs resurser i form av tid och pengar. Den totala budgeten för samtliga åtgärder är 83 miljoner kronor. En prioritering av åtgärderna har gjorts genom att bedöma hur stor effekt åtgärderna förväntas ha i relation till ansträngningen det innebär att genomföra dem. Se figur 5 på nästa sida. Analysen kommer att ligga till grund för vilka åtgärder som prioriteras i olika skeden i genomförandet. I ett första skede kommer därför möjligheter för finansiering att undersökas vidare och eventuella ansökningar för externa medel kommer skrivas fram. När medel erhålls samordnas implementeringen med ansvarig för respektive förslag på åtgärd i strategin. Gällande vissa åtgärder kommer ytterligare förankring hos några av de externa parterna att genomföras. En arbetsgrupp med representanter från kommunens förvaltningar samt ansvarig samordnare från enheten för hållbar utveckling kommer att tillsättas. Detta för att möjliggöra implementeringen av åtgärderna samt säkerställa att strategins målbilder genomsyrar arbetet i Jakobsberg.

Arbetsgruppen kommer också att fungera som ett forum för erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande.

I implementeringen av åtgärder kommer flera grupper av invånare och kommunala verksamheter att involveras för att säkerställa att olika perspektiv tas i beaktande, däribland ett barnrättsperspektiv och jämställdhetsperspektiv. Vi har flera befintliga kontaktvägar för att säkerställa detta så som mammaambassadörer, ungdomsambassadörer, civilsamverkansråd för integration samt flera kommunala verksamheter som möter invånare.

7.2. Uppföljning

Kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsavdelningens enhet för hållbar utveckling har det övergripande ansvaret att följa upp och revidera strategin, medan ansvariga förvaltningar och organisationer ansvarar för genomförandet av sina respektive åtgärder.

Uppföljning av åtgärderna görs enligt indikatorer som specificeras i respektive ansökan om medel för genomförande av åtgärder. Uppföljning av implementeringen av strategins målbilder görs årligen av samordnare på enheten för hållbar utveckling och arbetsgruppen. Seminaries och andra events kan anordnas för att sprida resultaten och erfarenheter från arbetet med strategin för hållbar urban utveckling i Jakobsberg. Erfarenheter kan också spridas i befintliga nätverk som till exempel SKR:s nätverk för nya stadsdelar eller Region Stockholms nätverk för de regionala kärnorna.

**Kostnader
och resurser**

Figur 5. Analys av åtgärdernas effekt i relation till behov av resurser.

Effekter och måluppfyllelse

JÄRFÄLLA